

ÅRSRAPPORT

2000

projekt UDENFOR

Adresse, telefon og internet

---

projekt UDENFOR
Frederiksborggade 42, I.
1360 København K.

Tlf: 33 16 35 45
Fax:33 16 35 40

projekt@udenfor.dk
www.udenfor.dk

Indhold:

	Side:
1	Forord 4
2	Overvejelser og tanker om Projekt UDENFOR 5
3	Aktiviteter på gaden 7
3.1	Gadefolksprojektet 7
3.2	Sygepleje på hjul 9
4	Analyser 12
4.1	Børn i familier med alkoholproblemer 12
4.2	Redegørelse om hjemløsheden på Frederiksberg . 12
4.3	Hjemløse i Roskilde 13
5	Forskning 14
5.1	Kvalitet i socialt arbejde med sindslidende 14
5.2	To live in Health and Dignety 14
5.3	Gadetiggeri 15
6	Formidling og netværk 16
7	Medarbejdere i Projekt UDENFOR i 2000 17
8	Bestyrelsen i Projekt UDENFOR 18
9	Mål og resultater 19
10	Modtaget støtte fra 20
11	Økonomiske nøgletal 21

---

1. Forord.

Projekt UDENFOR blev etableret i 1997. År 2000 var altså projektets 4. år og det blev også året hvor indsats og aktiviteter rigtigt tog form.

Det er uforandret vort mål at arbejde for at forbedre forholdene for samfundets mest udstødte. Det skal blandt ske ved

- S at søge at afdække og dokumentere udstødende faktorer i samfundet for derigennem om muligt at forhindre yderligere udstødelse,
- S at formidle viden om udstødende faktorer,
- S og endelig gennem praktisk arbejde direkte søge at forbedre forholdene for de mennesker, der allerede er udstødte.

Vi ser os ikke som et egentlig resocialiserende eller behandlende tilbud, men som et “skadesreduktions”-tilbud. De mennesker vi beskæftiger os med lever på gaden, eventuelt bor der døgnnet rundt. Det er mennesker, der ikke altid er velsete i de offentlige behandlingssystemer og som ved deres kontakt til private og frivillige organisationer også giver anledning til problemer på grund af deres komplicerede og sammensatte problemer og adfærd. Problemerne kobler sig ikke primært til en diagnose, men med en kompleksitet der gør at de udstødte alt for ofte ikke har mulighed for at få den hjælp, de har behov for, fordi hjælpesystemerne for ofte er indrettet på at hjælpe med *et* problem og ikke gearret til at hjælpe overfor de *mange* problemer.

Fortsat har det direkte sociale arbejde i “projekt UDENFOR” været udført tværfagligt og altid ude på gaden og ud fra en stadig revideret viden om hvordan livet leves på gaden, hvem der færdes der, hvilke problemer der er de mest presserende og hvilke andre organisationer, der arbejder der. Derudover har det direkte gadearbejde fortsat været udført tæt forbundet med vidensindsamling og forskning, og i et tæt samarbejde med andre, der arbejder på området både herhjemme og i udlandet og ved selvstændige forskningsprojekter.

Også i det forløbne år har vi altovervejende arbejdet der, hvor det offentlige tilbud ikke eller kun sporadisk når ud, men således at det så vidt muligt er foregået i et tæt samarbejde med de offentlige systemer såvel på det praktiske, det administrative som på det politiske niveau.

---

2. Overvejelser, tanker om projekt UDENFOR

Ingen skal komme og påstå at det er nemt! At sætte det der normalt er adskilt sammen: Det sociale arbejde og sundhedsarbejdet. For projekt UDENFOR handler det både om at kombinere socialt gadearbejde og sundhedsarbejde på gaden og at kombinere dette direkte gadearbejde med udviklingsarbejde og forskning. Sikre at det kan gøres forsvarligt og ordentligt. Og sikre at der er penge til at gøre det.

Selvom det ikke er nemt, finder vi dog, at projekt UDENFORs arbejde i de forløbne fire år har vist, at det kan lade sig gøre, og det på en sådan måde at det både har fået en positiv betydning for nogle individuelle menneskers levevilkår og derudover på det mere overordnede plan har haft indflydelse på den måde behandlings- og omsorgsområdet indrettes i forhold til socialt udstødte mennesker.

Nogle vil uden tvivl påstå, at arbejdsmetoder som her beskrevet betyder at ingen af de forskellige funktioner udføres tilstrækkelig seriøst, at det bliver et misk-mask af metoder og teorier. En pragmati-suppe som er teori- og metodeløs og som savner karakteristika.

En sådan kritik kan være på sin plads at fremføre, og kan bestemt udgøre en fare for arbejdets kvalitet, men netop ved at holde sig denne fare for øje, ved bestandigt at udøve selvkritik, kan man efter vores opfattelse undgå denne metode- og teoriløshed.

Vi synes selv, at det sidste år har vist, at vi fortsat har godt fat i de ideer, der dannede grundlaget for etableringen af projekt UDENFOR og at arbejdet udføres svarende til det oprindelige ideologiske grundlag. Men at fastholde sit ideologiske grundlag, sit menneskesyn, betyder ikke at vi i dag arbejder, som vi gjorde sidste år, eller for den sags skyld, som da projektet blev etableret i 1997. Ny udfordringer og nye måder at gøre tingene på viser sig hele tiden. Så hvor ideologi og menneskesyn ligger fast, må metoder og teknikker skifte i forhold til såvel de konkrete udfordringer vi møder i dagligdagen og i det hele taget den samfundsmæssige udvikling.

Dette hænger endvidere sammen med, at det område vi beskæftiger os med er så uprøvet for virkelige indsatser, at man uvægerlig ikke alene bliver inspireret til men også tvunget til at prøve nye veje såfremt gadearbejde skal blive en integreret del af det sociale- og sundhedsmæssige arbejde i forhold til de mest udstødte i Danmark.

Vi finder det derfor rigtigt at konkludere, på baggrund af vore erfaringer praktisk som teoretisk, at:

- S** på den ene side må socialt og sundhedsmæssigt arbejde udføres i en stabil og vedvarende struktur, som kun ændrer sig lidt
- S** og på den anden side udføres som et eksperimenterende arbejde, der skal og må bryde grænser, finde nye veje og undersøge om de

dur til noget. Som kan og skal provokere og kritisere. Som har fået eller taget sig frihed til uden formelle bånd at tale og gøre de ting, som i socialt arbejde er nødvendige for at sikre, at også de, der falder igennem sikkerhedsnettet møder den nødvendige interesse og får den nødvendige hjælp.

Men samtidig finder vi det vigtigt at forstå, at disse to systemer, hvor det offentlige bedst repræsenterer det stabile og vedvarende og det frivillige bedst det eksperimenterende og provokerende, er gensidigt afhængigt af hinanden, at der må og skal være en dialektisk vekselvirkning mellem disse systemer. Og samtidig forståelse for at vor tids sammensatte problemer kræver begge systemer.

Samfundet er ikke en stabil og uodynamisk enhed. Forandringerne i vores måde at leve på, vores måde at tænke på og den måde samfundet er sat sammen på, eller sagt med andre ord: Forandringerne i vores kultur betyder, at vi også må forandre vores måde at tilrettelægge og udføre socialt og sundhedsmæssigt arbejde.

projekt UDENFOR både vil og kan være med til at bane vejen for forståelsen for nye behov og for udvikling af nye arbejdsformer i de kommende år.

---

3. Aktiviteter på gaden

3.1. Gadefolksprojektet

I løbet af 1999 udviklede det projekt, vi fra 1997 havde kaldt “posefolksprojektet”, sig til ikke alene at beskæftige sig med svært psykisk syge, der levede på gaden, men til at have kontakt med en bredere gruppe af mennesker, der var hjemløse, hjemløsetruede eller levede det meste af deres tid på gaden, havde misbrugsproblemer og havde vanskeligheder med at klare kontakten med de offentlige myndigheder.

Hvor posefolksprojektet var finansieret af Socialministeriets puljemidler, blev finansieringen af gadefolksprojektet blandet, således at midlerne kom fra forskellige private fonde og offentlige puljer.

Hovedsigtet med projektet var at møde gruppen, der hvor de holder til, nemlig på gaden, og at tilbyde dem kontakt og i første omgang helt basale fornødenheder. Vi ville så at sige bygge et tilbud op, der dels ydede det, der er nødvendigt, for at den enkelte selv kan tage fat i sit liv og få mulighed for at ændre det. Selvfølgelig i det omfang han eller hun har vilje til at ændre og at ændre det derhen hvor vedkommende gerne vil.

Projektets medarbejdere begynder altså med at være tilstede, og kan så senere blive bedt om at yde mere avancerede hjælpeforanstaltninger.

Ved udgangen af 1999 fik projektet en bil, som gave af Rotary Christianshavn, og det har betydet en langt højere grad af mobilitet, så dels personer, der opholdt sig længere væk end traditionelt bymidten kunne besøges, men også at det har været muligt at have flere fysiske genstande med ud: Kaffe, soveposer, tøj, post osv.

At gruppen, der skabes kontakt til, er blevet større har ikke betydet, at de egentlige posefolk ikke længere hører til vores målgruppe. Dels har vi i 2000 stadig haft kontakt med nogle af dem vi har kendt længe. De besøges, hvad enten de stadig bor på gaden eller nu har fået egen bolig - hvad der faktisk er tilfældet for flertallet. Dels er nye både i og udenfor København kommet til.

Projektet har haft 20 til 30 daglige kontakter med ca. 200 forskellige mennesker i 2000. Længden af kontakten veksler fra en enkelt kontakt til flere ugentlige kontakter over måneder og år. Aldersspændet ligger mellem 25 og 75 år, og fordelt med 80% mænd og 20% kvinder.

Der er stadig fast holdeplads i Ørstedsparken hver formiddag mellem kl. 10 og 11, der har udviklet sig til projektets “institutionelle” tilbud. Her kan de hjemløse og udstødte kontakte os. Desuden er der en aftentur til omkring midnat, som har vist sig værdifuld, fordi der her er mulighed i ro og uforstyrrethed at være “gæster på de hjemløses eget territorium” og få indledt den vigtige tillidsskabende kontakt. En morgentur med start kl.

06 hører ligeledes til ugens program.

I samarbejde med Københavns kommunes "Basen" har vi været involveret i visiteringen til de skæve boliger til skæve eksistenser i "Krattet" på Parkstien i Valby og i samarbejde med "Hjemløsehuset" har vi forestået visiteringen til campingbyen "Vinterly" på Amager. Vi har forsat vores assistance i sociale spørgsmål til beboerne efter indflytningen. Og vi ønsker at påpege behovet for fortsat intensiv social støtte til den slags projekter.

Case 1: Vi møder en mand i halvtredserne på Kultorvet. Den indledende kontakt er ikke særlig vellykket. Manden, der virker opgivende og desillusioneret, "smutter" efter at have fået en kop kaffe, men har dog nået at fortælle at han ikke har modtaget økonomisk hjælp i de sidste to år. Men efter en periode med bedre kontakter går manden med til at opsøge socialcenteret. Relativt hurtigt får manden en check som vi sammen bevæger os til banken for at indsætte. Men han er så fortumlet over denne nye "værdighed" med penge i banken, at der går en uge før han hæver af pengene. Vi har nu dagligt kontakt med manden, hvis tillid til systemet og lyst til livet i den grad er forbedret i processen - der nu har varet godt et år.

Case 2: En tidligere posemand, nu i halvfjerserne, bor i et kolonihavehus modtager ugentlige besøg. Han er svært psykotisk med stærke vrangforestillinger og svært paranoid (forfulgt af imaginære personer). Fremskridtet i processen kan illustreres med at i årets begyndelse måtte medarbejderne købe tobak og bringe dette til manden, mens man mod årets slutning kunne gå på indkøb i Netto sammen. - Selv da en svær lungelidelse træder til og kræver tvangsmæssig behandling bevares tilliden intakt, og projektet foretager faste besøg på lungemedicinsk afdeling - der senere ændres til en lukket psykiatrisk afdeling.

Men det egentlige opsøgende arbejde, altså det at gå ud på gaden og møde hjemløse, er stadig det afgørende element i gadefolksprojektet, det der er vores særkende

Der er således stadig tale om et socialpsykiatrisk projekt, men nu med hovedvægten lagt på den sociale støtte.

Projektet er stadig den egentlige grundstamme i "projekt UDENFOR". Det var i denne form at arbejdet i "projekt UDENFOR" i sin tid begyndte. Og aktiviteterne i gadefolksprojektet er derfor også stadig af en sådan karakter, at der er tale om metodeudvikling. Projektet danner således det praktiske grundlag for "projekt UDENFOR"s involvering i forskningsprojekter og internationalt arbejde.

Udover det egentlig arbejde påtager medarbejderne i projektet sig undervisningsopgaver ved pædagogseminarier og andre uddannelsesinstitutioner. Og fungerer i det omfang det er relevant som basis for forskningsmedarbejdere, således at disse får et sted at gå ud fra og får skabt en tillid i det milieu, der skal forskes i - f.eks. forskningsprojektet om moderne tiggeri.

Der har været faste rutiner om deltagelse i relevante møder lokalt med politiet, andre gadeplansmedarbejdere og behandlere. Særligt skal nævnes:

- # Møde med medarbejdere og brugere i Hjemløsehuset angående opstart af campingbyen "Vinterly".
- # Studietur til Fredericia, Aalborg og Århus for her at studere måder at lave opsøgende arbejde på - og med henblik på fremtidigt samarbejde i et fagligt netværk.
- # Projektet har haft socialarbejdere fra Malmø med i arbejdet med henblik på at hjælpe til med igangsættelsen af et lignende projekt i Malmø.
- # Møde med det socialpsykiatriske projekt "Midtbyen" fra Århus med henblik på fremtidigt samarbejde.
- # Deltaget i den internationale hjemløsekonference i Athen.
- # Deltaget i Socialministeriets årlige konference om udstødte.

3.2. Sygepleje på Hjul

Projektet "Sygepleje på Hjul" begyndte sine aktiviteter i 1999 på baggrund af en 5 årig bevilling fra Egmont Fonden. År 2000 var således projektets andet år.

I løbet af året har "Sygepleje på Hjul" haft ca. 20 kontakter dagligt, svarende til 4000 kontakter fordelt på 2 - 300 forskellige personer. Antal af kontakter med den enkelte har som i projektets første år varieret fra én til mere end 50 kontakter. Alt i alt har der været langvarige forløb med omkring 25 personer. Af det samlede antal personer var ca. hver femte kvinde. Aldersmæssigt har gruppen 20 - 35 årige været dominerende, og med et aldersspænd fra yngste på 19 år til ældste på ca. 73 år. I årets løb har andelen af kvinder været noget faldende. Der er kommet flere og flere grønlandlændere til.

Projektet evalueres gennem de første år af Universitetshospitalernes Center for Sygepleje- og omsorgs Forskning. Evalueringen afsluttes ved udgangen af år 2001.

Projektets 2 faste medarbejdere er begge sygeplejersker. Derudover har der været tilknyttet 2 - 3 faste frivillige.

Primært har de faste daglige holdepladser været ved Hovedbanegården og i H.C. Ørstedsparken hvor især personer, der ellers holder til i området ved Nørreport station bruger tilbuddet.

En gang imellem har der været holdeplads ved Mariakirken og ved Hjemløsehuset på

Falkevej.

Der er udført en fast aften-rute på Vesterbro.

Der er i København i perioden etableret 2 nye boligprojekter for "skæve eksistenser". Vi har i forbindelse med åbningen af campingbyen "Vinterly" på Amager bistået ved visitering og indflytning, og har i perioden efter etableringen valgt at komme fast i disse botilbud for at følge op på de sygeplejefaglige problemstillinger der er og måtte komme. Eksempler er opstilling af kanylebokse og information om hygiejne.

Vi har på skift kørt fra tidlig morgen sammen med en medarbejder fra Gadefolksprojektet, da der har været et stigende behov for tilsyn af posefolkene af sygeplejefaglig karakter. Endvidere har vi været ude på en enkel nattevagt, for at opleve nattens problemer som hjemløs. Da det viste sig at være mere relevant end vi mente at vide ud fra tidligere erfaringer, vil vi forsøge at få flere nattevagter i den kommende periode.

Der er forsøgt nogle mere intensive forløb med de dårligste brugere ved at følge dem meget tæt, bla. for at synliggøre hvordan de tit er kastebold imellem forskellige instanser, og selvfølgelig for at bistå til, at der bliver lavet de nødvendige handleplaner - her for nogle af de mest udstødte mennesker, vi kender fra gaden.

Eksempel 1: En gravid blandingsmisbruger. Vi møder hende hver eneste dag i en periode. Der er tilsyneladende ingen, der rigtig tager fat om hendes situation - og i hvert fald er det i spredt fægtning. Vi følger hende til hendes behandlingscenter, til det herberg, hun bor på og hvor hun ellers færdes, med det formål at få alle involverede parter til at forholde sig til hendes graviditet og i sidste ende få hende overtalt til et besøg på Hvidovre Hospital til samtale med en specialist i gravide misbrugere.

Eksempel 2: En grønlænder har brug for at få udført nogle undersøgelser af både lunger og lever. Han har en læge, men på det tidspunkt lægen åbner er manden så beruset, at han ikke vil samarbejde om noget som helst. Løsningen bliver, at vi ringer til Bispebjerg Hospitals skadestue og indvier dem i vores problem. De tilbyder at hjælpe. Vi kan bare møde op med ham kl. 6 om morgenen, når han er ædru, så skal de nok tage sig af undersøgelserne. - Han var glad for aftalen, vi kunne udføre vores del og hospitalet levede op til deres del af aftalen. Det kan så tilføjes at undersøgelserne afkræftede en mistanke om tuberkulose og det gjorde, at vi undgik at skulle undersøge alle de grønlændere, han sov sammen med.

Antallet af brugere til denne del af arbejdet er efterhånden vokset. Derudover har vi fulgt brugerne til skadestuebesøg og været med rundt på diverse hjemløse- institutioner. Dette skal ses som en opstart til at arbejde mere fleksibelt - også med bilen - og yderligere være med til at synliggøre projektets arbejdsmåde.

Det har været indtrykket, at "Sygepleje på Hjul" i årets løb mere og mere er blevet en almindelig del af en samarbejdsrelationerne til hospitalerne. Personalet på de afdelinger, der tager sig af de lidelser som "Sygepleje på Hjul"s brugere normalt lider af kender

projektet og er derfor ikke bare blevet nemmere at lave kreative løsninger med, da de kender mere til brugernes totale situation end førhen, men kontakter også direkte "Sygepleje på Hjul" for at få hjælp til at løse konkrete brugerrelaterede opgaver.

I en uge har vi haft tandplejestuderende med ude i bilen. Det var en stor succes. Brugerne synes godt om tilbuddet og vores fornemmelse af, at der er en betydelig mangel på god tandhygiejne og dermed betydelige tandproblemer blev bekræftet. Forsøget vil blive fulgt op med henblik på mere faste ordninger af en eller anden karakter.

Udover det egentlige arbejde har projektet påtaget sig undervisningsmæssige opgave i form af at have medarbejdere fra institutioner vi samarbejder med, eller som har lignede arbejdsmæssig interessefelt som os, med ud. Størstedelen har været sygeplejersker fra psykiatrien, men også medarbejdere fra somatiske afdelinger har været repræsenteret. Endvidere har vi haft en sygeplejerske fra Japan og to fra Norge med ude i bilen. Derudover har vi haft - med en del overvejelser om det nu også var rigtigt - en fra politiet med ude.

Der har været en del sygeplejestuderende med og mange flere har ønsket at komme med, men det har vi måtte begrænse, for at det ikke skulle gå ud over det egentlige arbejde.

Der har været 4 forskellige medarbejdere ansat i Odense Kommune med og 2 medarbejdere fra Midtbyen i Århus (opsøgende psykiatrisk team).

Projektets medarbejdere har i årets løb deltaget i møder og konferencer på sygehusene og på distriktscentre. På flere af hospitalerne i Københavns Kommune, på Gentofte amts Sygehus og på rådgivningscentre i Københavns amt.

En medarbejder har været på en kort studietur i Jylland, for at se nogle af de tiltag, de har lavet i forbindelse med gadeplansarbejde og mødes med medarbejdere i disse projekter.

Endvidere har der været givet undervisning til personale fra Sankt Hans hospital, distrikpsykiatrisk center Fjorden, Alkoholenheden i Hovedstadens sygehus fællesskab og landssammenslutningen for psykiatriske sygeplejersker.

Projektet har undervist en delegation af rumænske læger i forbindelse med deres besøg her i landet, hvor de gjorde forstudier til et primært sundhedsprogram i deres hjemland.

Endeligt har vi holdt oplæg ved UCSF' 10 års jubilæum.

Projektets medarbejdere har deltaget i et 3 dages kursus i Amsterdam i skadesreduktion og gadeplansarbejde og har medtaget ekstern supervision.

Der har været faste rutiner om deltagelse i relevante møder lokalt med politiet, andre gadeplansarbejdere og behandlere. Særligt skal nævnes:

Møder med medarbejdere og brugere i Hjemløshuset angående opstart af

campingvognsprojekt på Amager.

- # Møde med Midtbyen med henblik på fremtidigt samarbejde.
- # Møde med Stadslæggen.
- # Møde med repræsentant fra Center for Rusmiddelforskning.
- # Møde i Narkoforum.
- # Møde med Mariatjenesten.
- # Deltagelse i international hjemløsekonference i Athen.
- # Deltagelse i Socialministeriets årlige konference om udstødte.
- # Medlem af arbejdsgruppe under Narkotikarådet om skadesreduktion.
- # Sidst men ikke mindst kom socialborgmesteren i København's kommune på uanmeldt besøg i ambulancen.

---

4. Analyser

“Projekt UDENFOR” har i år 2000 gennemført to projekter efter anmodning fra kommunale myndigheder og påbegyndt et tredje.

4.1. For Ballerup Kommune:

Børn i familier med alkoholproblemer

– en bedre og tidligere indsats i et boligområde i Ballerup

Vi har gennem beskrivelser af bydelens demografi og mundtlige beretninger fra dem der kender bydelen tegnet et billede af et boligområde, hvor der er flere end gennemsnittet i kommunen, der lever livet med færre ressourcer end der skal til for at klare sig og familiens forhold. Det har selvfølgelig konsekvenser i forhold til børnene. Man kommer ikke uden om at ressourcefattighed forenet med alkoholoverforbrug giver en betydelig del af børnefamilierne særlige problemer, der ikke blot kan løses ved en direkte alkoholindsats, men må løses ved hjælp af såvel direkte som indirekte indsatser.

Men trods eventuel mangel på de i tiden mest eftertragtede ressourcer og den deraf følgende mangel på mulighed for umiddelbart at leve op til hvad der forventes og på trods af et alkoholoverforbrug og de følger dette giver i sig selv og især i kombination med eventuelle sociale problemer så er der alligevel en betydelig kraft og vilje til at gøre noget. For sig selv og for andre. Man ved godt hvor skoen trykker og vil gerne være med til at ændre på det.

Og endelig har vi så, på baggrund af den viden, der i øvrigt forligger om muligheder for at gøre noget, sammenholdt med de særlige lokale forhold, givet en række forslag til indsatser. Forslag som kan benyttes enkeltvis, som kan supplere hinanden, forstærke hinanden eller inspirere til helt andre indsatser.

Rapport: Preben Brandt & Mogens Winther:

“Børn i familier med alkoholproblemer - en bedre og tidligere indsats.”

(Rapporten kan læses og hentes på vores hjemmeside)

04.02. For Frederiksberg Kommune:

Redegørelse om hjemløsheden i Frederiksberg kommune

Frederiksberg kommune ønskede en redegørelse der:

Lokaliserede de steder på Frederiksberg hvor de hjemløse opholder sig, og i hvilket omfang.

De pågældendes tilhørsforhold.

Rapporten konkluderede at der på undersøgelsestidpunktet

ikke fandtes faste udeliggere på Frederiksberg

- # at der på 4 til 5 faste pladser i kommunen fandtes faste drikkesjak og til brugere af illegale rusmidler. De var fysisk som psykisk præget af misbruget. Nogle havde egen bolig, andre tilhørte "fra sofa til sofa" gruppen skønsomt svingende mellem 30 og personer - altovervejende mænd.
- # at der fandtes en gruppe, omkring 50 personer, svært socialt belastede, ofte misbrugere, der havde eget hjem, men som kun med nød og næppe klarer sig igennem
- # Samlet vurderede vi at 60 - 100 personer på Frederiksberg havde behov for en bred og særlig social- og sundhedsmæssig støtte.

På baggrund af rapportens beskrivelser og konklusioner anbefalede vi Frederiksberg Kommune at iværksætte følgende initiativer:

- # At oprette et botilbud med 10 - 12 pladser, bemandet med et tværfagligt social- og sundheds team, og med udgående funktion
- # At teamets funktion skulle være støttende for beboerne og de mennesker, der blev truffet på gadeplan
- # At indsatsen i det hele taget tog sigte på at bringe beboere og øvrige beboere i en "bane", der muliggør en så almindelig tilværelse som mulig.

Rapport: Preben Brandt & Mogens Winther:

"Redegørelse om hjemløsheden på Frederiksberg."

(Rapporten kan læses og hentes på vores hjemmeside)

4.3. For Roskilde Kommune:

Hjemløse i Roskilde

- et projekt om hjemløse og udstødte

Vi skal i perioden 1. december 2000 – 31. marts 2001 gennemføre et opsøgende gadeprojekt, der har til formål:

- , at undersøge og kortlægge antallet af mennesker der lever og/eller opholder sig en væsentlig del af deres tid på gader og pladser i Roskilde.
- , at indsamle ønsker og behov hos målgruppen.
- , at igangsætte og deltage i opbygning af et netværk for en eventuel kommende gadeplansmedarbejder

, at påbegynde et egentligt gadeplansarbejde og dermed kunne videregive den viden om metoder og arbejdsformer i gadeplansarbejde, som vi har udviklet i ”projekt UDENFOR”.

, at fremkomme med forslag til fremtidige indsatser

Overordnet set er projektets målgruppe hjemløse og socialt udstødte mennesker i Roskilde Kommune. Mere konkret er målgruppen:

, Mennesker der er hjemløse og opholder sig på gader og pladser i Roskilde, samt

, Mennesker der på trods af egen bolig lever det meste af deres tid på gaden (funktionelt hjemløse).

---

5. Forskning

5.1. Kvalitet i socialt arbejde med sindslidende.

- en undersøgelse til udredning af kvalitetsforventninger og et forsøg til udvikling af metoder til sikring af kvalitet i det særlige sociale arbejde med ikke-indlagte sindslidende.

Overordnet må målene for det sociale arbejde med sindslidende være at sikre udvikling og egenart i de enkelte tilbud i et samarbejde mellem regionens samlede tilbud og de enkelte, mellem de ansatte og brugerne og i en vekselvirkning mellem viden og holdninger.

I det daglige arbejde må målene være de nære, at sikre, at det stadig forstås og huskes, at udover at være forskellige som alle mennesker er de sindslidende også forskellige hvad angår deres lidelse. De kan have fra næsten intet til et massivt behov for social indsats, og dette kan veksle fra periode til periode. Og at det derfor er nødvendigt ikke blot med et bredt spektrum af forskellige tilbud, men også adgang til brug af forskellige arbejdsmetoder.

Man kommer ikke uden om at forholde sig til den mellem menneskelige kontakt, dvs den kontakt, der går mellem den professionelle og den sindslidende, som en del af det sociale arbejde - uanset om man gerne ville kunne teknificere arbejdet.

Det forandrer dog ikke ved, at man også på det sociale psykiatriske område må forsøge at skaffe sig viden om hvad man gør, hvorfor man gør det, hvad den holdningsmæssige og teoretiske baggrunden er, og hvad man vil opnå. Derfor bør det være en naturlig del af arbejdet at gennemføre kontinuerlig kvalitetskontrol og -udvikling. Det er nødvendigt stadig at kvalitetsvurdere den daglige praksis og at kontrollere at niveauet fastholdes eller forbedres. Specielt skal der holdes øje med, at ydelserne opfylder behovene og det fastsatte krav - vel vidende at fastsatte krav ikke kun behøver være kvantitative men lige så vel kan være kvalitative. Ikke at hver dag eller alle tilbud hele tiden skal måles, men gerne sådan at det er naturligt for alle at deltage i sådanne processer. Det kan være gennem brugerforløbsbeskrivelser og livsforløbssamtaler, det kan være gennem udfærdigelse af retningslinier for arbejdsformer og indhold og endelig ved referencebeskrivelser.

Rapport: Preben Brandt: "Den sindslidende & de professionelle - et udkast til en samspilsforståelse" (DAFOLO, 2000).
(Rapporten kan købes i boghandlen)

5.2. To live in Health & Dignity

"To Live in Health and Dignity" er et multicenter forskningsprojekt, hvori deltager repræsentanter - kommunalt tilknyttede eller frivillige organisationer - for 10 europæiske hovedstæder:

Helsingfors, København, Berlin, Bruxelles, London, Paris, Lissabon, Madrid, Rom og Athen.

Projektet udføres i regi af organisationen Mental Health Europe, og ansvarlige er denne organisations arbejdsgruppe "Mental Health-Social Exclusion". Projektet er finansieret af EU.

Formålet er gennem en række beskrivelser af projekter i de forskellige hovedstæder, interviews med ansvarlige og med brugerne at tegne et billede af hvilke aktiviteter, der findes rundt omkring i Europa og gennem analyse af de indsamlede data at kunne forsøge en overordnet beskrivelse af "god praksis". Den afsluttende rapport er planlagt færdig i foråret 2001.

Repræsentanter for de forskellige involverede projekter har haft mulighed for at mødes og mødes med andre involverede på området ved en konference i Athen i sommeren 2000.

Rapport: "To live in Health & Dignety"
**Copenhagen local repport on
homeless and mentally illness.**
Forfattere: Preben Brandt og Mogens Winther
(kan hentes på nettet eller købes hos
projekt UDENFOR efter 1. august.)

**Rapport: "To live in Health & Dignety. European report
of study & action project in promotion of Mental Health &
Social Reinsertion for disadvantaged people."**
**Forfattere: Thomas Craig, Preben Brandt,
Luigi Leonori og Manuel Munoz.**
Bruxelles 2001
(Kan hentes på nettet, eller købes hos
projekt UDENFOR efter 1. august)

5.3. Gadetiggeri

I efteråret 2000 påbegyndtes i samarbejde med Sociologisk Institut, Københavns Universitet efter anmodning fra Socialministeriet en udredning af fænomenet "gadetiggeri".

Arbejdstitlen er: "En undersøgelse af det moderne tiggeri " - som det, med udgangspunkt i København, ses i velfærds-samfundenes storbyer.

Baggrund for projektet er at det gennem de sidste 5 år gradvist er blevet mere og mere almindeligt at møde mennesker, der sidder på hovedstrøgene i Københavns indre by og tigger. Mange sidder med skilt. Det er indtrykket at denne form for tiggeri er nært forbunden med hjemløshed, misbrug og psykiske problemer
Projektet afsluttes med udgangen af år 2001.

---

6. Formidling og netværk

“Projekt UDENFOR” har fortsat et bredt netværk såvel herhjemme som i udlandet.

- # Vi har i samarbejde med Mental Health Europa deltaget i udformningen af den 5. Euroæske konference om Mental Health - Social Exclusion i Athen.
- # Vi er aktive medlemmer af organisationen Mental Health Europe og deltagere i udvalgsarbejde.
- # Vi har en tæt relation til en svensk forskergruppe, der beskæftiger sig med hjemløshed i Stockholm
- # Preben Brandt har holdt talrige foredrag og forelæsninger i udlandet og herhjemme
- # Medarbejderne i projekt UDENFOR har holdt foredrag om gadearbejde og udstødelse rundt omkring i landet.
- # Der har været afholdt månedlige undervisnings- og oplysningsarrangementer i projektets lokaler for studerende og elever
- # Preben Brandt har superviseret et projekt der udfører udgående og koordinerende arbejde i forhold til psykisk syge med misbrugsproblemer i Odense Kommune
- # Vi har besøgt Brobyggerne i Ålborg
- # Vi har besøgt og haft besøg af Midtbyen i Århus

---

7. Medarbejdere i projekt UDENFOR 2000:

Preben Brandt, projektleder, dr. med.

Torben Pilely, gadeplansarbejder

Gitte Sonntag, socialpædagog

Line Ervolder, sygeplejerske

Stine Riegels, sygeplejerske - indtil 1. februar.

Mogens Winther, projektsekretær

Allan Frederiksen, tilknyttet projektet i en aktiveringsstilling

Nina Brünés, sygeplejerske tiltrådte i 1. juni.

Ulla Munksgaard, bogholder/administrator tiltrådte 1. september.

---

8. Bestyrelsen for projekt UDENFOR

Formand:	Jens Elbirk
Næstformand:	Aksel Beldring
Best. medlem:	Nanna Walther
Best. medlem:	Lone Jeppesen
Best. medlem:	Henrik Sælan
Best. medlem:	Mette Thorvildsen
Best. medlem	Kaja Neumann

---

9. Mål og resultater

Vi mener, man kan konkludere, at “projekt UDENFOR” er blevet konsolideret og har vist sin faglige bæredygtighed i 2000.

Grundideen om at kunne sikre et tværfagligt eksperimenterende arbejde på gadeplan og kombinere det med udviklings- og dokumentationsarbejde - samt udføre selvstændig forskning i et milieu hvor de forskellige dele gensidigt inspirerer hinanden er blevet gennemført. Og alt tyder på at der også i de kommende år vil være plads til og behov for “projekt UDENFOR”.

“Projekt UDENFOR” er ganske vist beliggende i København og udfører en væsentlig del af sit arbejde i København. Men det er ikke og skal ikke være et københavnsk projekt. Aktiviteterne har som det fra projektets begyndelse har været meningen været spredt ud over landet - og i 2000 i højere grad end de foregående år. Derudover er involveringen i tværeuropæiske aktiviteter øget.

Vi ved, at vi på det individ-orienterede plan har gjort megen forskel for en væsentlig del af de personer, vi har været i kontakt med, og vi ved, at vi har bidraget til den socialpolitiske debat og derigennem været med til at ændre forhold som ikke var rimelige og værdige. Og vi ved, at vi gennem foredrag, undervisning og publikationer har været med til at forme den faglige debat.

Alt i alt mener vi at have udført de opgaver, vi har haft sat os for og som vi har fået bevilling til at udføre. Udkommet svarer til hvad vi havde kunne forvente.

Målet for de kommende år er at forblive en aktiv organisation, der såvel udfører et stadig mere kvalificeret arbejde og dermed deltager i udviklingen af nye sociale- og sundhedsmæssige arbejdsmetoder. Ligeledes fortsætte deltagelsen i uddannelsen af kommende socialarbejdere og i yderligere involvering af frivillige i det sociale arbejde. Og sidst men ikke mindst opprioritere vores deltagelse i tværeuropæisk samarbejde på det sociale områder i forhold til svært socialt udstødte.

---

10. Modtaget støtte fra:

“Projekt UDENFOR” har i 2000 modtaget støtte fra følgende private og offentlige fonde/puljer:

- Socialministeriet, Satspuljen	500.000 kr
- Socialministeriet, puljen “indsats særlig for sindslidende”	200.000 kr
- Socialministeriet, Tiggerrapporten	180.000 kr
- Socialministeriet, & 94-puljen	300.000 kr
- Egmontfonden	950.000 kr
- Ellen Hørups Fond	10.000 kr
- Roskilde fonden	20.000 kr
- Københavns Kommunes Frivillighedspulje	110.000 kr
- Sygekassernes Helsefond	125.000 kr
- Grundfos	25.000 kr

Derudover har vi modtaget penge- og naturaliegaver fra Johanitterordenen, Frederiks kirken, Lions Club, Soroptimisterne, Rotary, NKT-Holding, Yngre Ingeniørers Solidaritetsfond og flere private personer.

11. Økonomiske nøgletal:

Resultatopgørelse

1. januar - 31. december 2000

(t.kr.)

Omsætning 3.135
Ændring hensatte
indtægter 100

Bruttoresultat kr **3.235**

Personaleomkostnin-
ger kr 1.870

Lokaleomkostninger kr 132

Adm. omkostninger kr 1.110

Auto driftsomkostnin-
ger kr 94

Udgifter i alt kr **3.206**

Resultat før renter kr **29**

Afskrivning kr 32

Renter, netto kr -4

Resultat før skat kr 1

Årets resultat kr 1

Balance

31. december 2000

(t.kr.)

Aktiver
Omsætningsaktiver

Likvide beholdning kr 218

Debitorer kr 76

Anlægsaktiver

Aktiver i alt kr **506**

Passiver
Egenkapital

Fondskapital kr 50

Overført fra tidl. år kr 77

Årets resultat kr 1

Egenkapital i alt kr **128**

Henlæggelser kr 100

Kortfristet gæld

Feriepengeforpligtelser kr 161

Diverse kr 55

Skyldige A-skat m.v. kr 62

Kortfristet gæld i alt kr **278**

**Egenkapital og gæld i
alt** kr **506**

